

International Journal of **Kannada** Research

www.kannadajournal.com

ISSN: 2454-5813

IJKR 2019; 5(2): 165-167

© 2019 IJKR

www.kannadajournal.com

Received: 16-02-2019

Accepted: 18-03-2019

Mallu Lamani

Research Student,
Gulbarga University Kalaburagi,
Karnataka, India

ಲಂಬಾಣಿ ಜನಾಂಗದ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ

Mallu Lamani

ಒಂದು ತಲೆಮಾರಿನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗಿ ಇಂದಿಗೂ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಈ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಜನರ ಆಚರಣೆಗಳು, ಹಳೆಯ ವಿಧಿ-ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಸಮಾಜದ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಬದಲಾವಣೆಯೇ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಅನೇಕ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುವ ಲಂಬಾಣಿ ಜನಾಂಗದ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಅವರು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಆಚರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ಆಚರಣೆಗಳು, ಗೀತೆಗಳು, ನೃತ್ಯಗಳಿಂದ ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಅನಕ್ಷರತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಲಂಬಾಣಿ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಕವಿಗಳು ಕಲ್ಪಿಸುವ ಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ಹಾಗೂ ತತ್ಕ್ಷಣದ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹಾಡುವ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ರೂಢಿಯಿಂದ ಬಂದು ಇಂದಿಗೂ ಹವೇಲಿಗೀತೆ (ಥಾವಲೋ), ಪೂಜಾಗೀತೆ, ಹೋಳಿ ಹಬ್ಬದ ಗೀತೆ (ಲೇಂಗಿ), ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬದ ಗೀತೆ (ಮೇರಾ), ಮುಂತಾದ ಗೀತೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರಂತೆ ಪುರುಷರು ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಗೀತೆಗಳು

ಇವು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ. ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಲಂಬಾಣಿಗರು ತಮಗಾದ ನೋವು-ನಲಿವುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ದಿನನಿತ್ಯದ ಕಷ್ಟ-ಸುಖಗಳನ್ನು, ಆಸೆ-ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು, ನೋವು-ನಲಿವುಗಳನ್ನು ಬವಣೆಗಳನ್ನು ಮರೆತು ತಮ್ಮ ನರ್ತನ ಗೀತೆಗಳಿಂದ ನಿತ್ಯ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಆಶಾ ಜೀವಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಾಡುಗಳು ಅವರ ಅನುಭವ, ಜೀವನ, ಸೌಂದರ್ಯ, ರಸಿಕತನ, ಅಭಿನಯ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಲಂಬಾಣಿ ಜನಾಂಗದವರು ಜೀವನದ ವಿವಿಧ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಜನನದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮರಣದವರೆಗೆ ನಡೆಯುವ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹವೇಲಿಗೀತೆ (ಥಾವಲೋ)

ಲಂಬಾಣಿಗರ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿಯೇ ಮೀಸಲಾಗಿರುವ ಈ ಗೀತೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಲಂಬಾಣಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿದ್ದರೂ ಹವೇಲಿಗೀತೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಬಿಡುವಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ದನಗಳನ್ನು ಕಾಯುವಾಗ, ಬೆಳೆದಿಂಗಳ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಹಿರಿಯರಿಂದ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ನೆನಪಿನ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ರೂಢಿಗಳಿಂದ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಮದುವೆಯಾದ ನಂತರ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವಾಗ ತಾಂಡೆಯ ಹಿರಿಯ ಮಹಿಳೆಯರು ಕಲಿಸಿ ರೂಢಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಕಲಿತ ನಂತರ ಇದು ಜೀವನ ಪರ್ಯಂತ ರೂಢಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿ ಇಂದಿಗೂ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಹವೇಲಿಗೀತೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾದ ನಂತರವೇ ಕಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಅವರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮದುವೆಗೆ ಹೋಗಿ ಈ ಗೀತೆಯನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಮದುವೆಯಾದ

Correspondence

Mallu Lamani

Research Student,
Gulbarga University Kalaburagi,
Karnataka, India

ನಂತರ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಬಿಟ್ಟುಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ತನ್ನ ಹೆತ್ತ ತಾಯಿಯ ಕೊರಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅಪ್ಪಕೊಂಡು ತಾನು ಆಡಿ ಬೆಳೆದ ಮನೆಯ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಕರುಣಾಜನಕವಾಗಿ ಹಾಡಿ ಅಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ತಮ್ಮ ಗೆಳತಿಯರು, ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯರು, ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರಲ್ಲರೂ ಕಣ್ಣೀರಿಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ತಾಯಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಸರದಿ ಮುಂದೆ ಜನ್ಮ ನೀಡಿದ ತಂದೆ, ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲ ಕಳೆದ ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮ, ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿ, ಗೆಳತಿಯರಲ್ಲರ ಕೊರಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ದುಃಖದಲ್ಲಿಯೂ ಲಯಬದ್ಧವಾಗಿ ಹಾಡಿ ಅಳುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗೀತೆಯಾಗಿದೆ. ತನ್ನ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ, ಹೆಣ್ಣುಮಳು ಸಂಬಂಧಿಗಳ ಕೊರಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮುಸುಕು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಹೃದಯದ ವೇದನೆಯನ್ನು ಹಾಡಿನ ಮುಖಾಂತರ ತೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಇದನ್ನು ಲಂಬಾಣಿಗರು “ಧಾವಲೋ” “ಮಳೆರೋ” ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ತಾತ್ವಿಕ ಗೀತೆ

ನಿಸರ್ಗಪ್ರಿಯರಾದ ಲಂಬಾಣಿಗರು ದೇವರನ್ನು ನಿಸರ್ಗದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹಾಡಿನ ವಾಕ್ಯಗಳು ಆದಿ-ಅಂತ್ಯ ಪ್ರಾಸಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಜೀವ-ಜಗತ್ತುಗಳ ಉಗಮ, ವಿಕಾಸ ಹಾಗೂ ಜೀವ-ದೇವರುಗಳ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅನೇಕ “ತಾತ್ವಿಕ ಪದಗಳು” ಲಂಬಾಣಿಗರಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ.

ಕಥನಗೀತೆ (ಭಜನೆ)

ಜನಪದರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ಅವರದೇಯಾದ ಭಜನಾ ಮೇಳಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲವೇ ಗುಂಪಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ದೇವರನ್ನು ಅಥವಾ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಈ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಭಜನೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಲಂಬಾಣಿಗರ ಭಜನೆ ಇತರೇ ಜನಾಂಗದವರ ಭಜನೆಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕಂಚಿನ ತಟ್ಟೆ (ಧಾಳಿ)ಯನ್ನು ವಾದ್ಯವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗೆ ಇನ್ನಾವುದೇ ಭಜನೆಯ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಭಜನಾ ಮೇಳವು ಅವರ ಪಾರಂಪರಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ನಾಯಕ, ಶ್ರೀ ಸೇವಾಭಾಯಾ ಹಾಗೂ ದುರ್ಗಾದೇವಿ ಮಹಿಮೆ ಮತ್ತು ಶಿವ, ಕೃಷ್ಣರ ಪರಂಪರೆಯ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ನೀತಿಯ ನುಡಿಗಳು, ಧಾರ್ಮಿಕ ತತ್ವಗಳು ಅಲ್ಲದೇ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಹಾಪುರಷರನ್ನು ಕುರಿತು ಭಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಒಂದೊಂದು ತಾಂಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಇಲ್ಲವೆ ಹೆಚ್ಚು ಭಜನಾ ಮೇಳಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಹಬ್ಬಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಜನಾ ಮಂಡಳಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಭಜನೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಾಡುಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ನಡು-ನಡುವೆ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ಹಾಡು ಕಥೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಗುತ್ತವೆ. ಲಂಬಾಣಿಗರು ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರ ಹಾಗೂ ತಾಂಡಾದ ಅಪ್ರತಿಮ ನಾಯಕರ ಗುಣಗಾನ, ಪತಿವೃತ್ತಾ ಸ್ತ್ರೀಯರ ವೃತ್ತಾಂತ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಲಂಬಾಣಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ತಿಳಿ ಹೇಳುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಪಾರಂಪರಿಕ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವಲ್ಲಿ ಸಾಮೂಹಿಕ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಧ್ಯಮದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಭಜನೆಯು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ನಗಾರಿ, ಕಂಚಿನತಟ್ಟೆ, ತಾಳ, ಗೆಜ್ಜೆಸರ ಇತ್ಯಾದಿ ಭಜನಾ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಥೆಗಳು (ಸಾಕಿ)

ಲಂಬಾಣಿ ಜನರು ಕಥೆಗಳನ್ನು “ಸಾಕಿ” ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಿಡುವಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಆರಿಸುವಾಗ, ದನಕಾಯುವಾಗ, ಹೊಲ-ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ, ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯಲು ಕೆರೆಗೆ ಹೋದಾಗ, ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಹಾಗೂ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಜ್ಜ-ಅಜ್ಜಿಯರು, ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಲಗಿಸುವಾಗ ಕಥೆ ಹೇಳಿ ಮಲಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಥೆ ಹೇಳುವವರು ಕೇಳುಗರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೆರಳಿಸುವಂತೆ, ಕೂತೂಹಲ ಪಡುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಲಂಬಾಣಿ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಥೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕಥೆಗಳು, ರಮ್ಯ ಕಥೆಗಳು, ವಿನೋದ ಕಥೆಗಳು, ನೀತಿ ಕಥೆಗಳು ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗಾದೆಗಳು

ಲಂಬಾಣಿಗರು ಗಾದೆಗಳನ್ನು “ಕಾವತೆ”, “ವಾತೇರತೋಡಿ” ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗಾದೆಯು ಒಂದು ಜನಾಂಗದ ಭಾಷೆಯ ಜಾಯಮಾನವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. “ವೇದ ಸುಳ್ಳಾದರೂ ಗಾದೆ ಸುಳ್ಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂಬ ಮಾತು ಅದರ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾತನಾಡುವಾಗ, ಜಗಳವಾಡುವಾಗ, ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳು ಎದುರಾದಾಗ ಗಾದೆಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ “ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್”ರವರ ಪ್ರಕಾರ - “ಮೂಲ ಗಾದೆಯೊಂದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಜನ ಅದರ ದಿಟಕ್ಕೆ ಚೆಲುವಿಗೆ ಮನಸೋತು ಅದನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತೆ ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಆ ನುಡಿ, ನಾಡ ನುಡಿಯಾಗಿ ಬೆಲೆ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ನಾಣ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಲಂಬಾಣಿ ಗಾದೆಗಳು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತತೆ, ತೀಕ್ಷ್ಣತೆ, ಸಮತೂಕ, ಪ್ರಾಸ, ಅನುಪ್ರಾಸ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಪಂಚಾಯತಿ ನಡೆದಾಗ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸುವಾಗ “ಕಾಯಿಕೋ ಕಚನೀರ” (ಅದೇನೋ ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲ) ಎಂದೂ ಗಾದೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

“ಡಾ.ಪಿ.ಕೆ.ಖಂಡೋಬಾ”ರವರು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಧ್ಯಯನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗಾದೆಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ 3 ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಭಜಿಸಿದ್ದಾರೆ.

- 1) ಜನಜೀವನದ ವಿವಿಧ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಕಸಬುಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಗಾದೆಗಳು.
- 2) ಧಾರ್ಮಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಕುರಿತ ಗಾದೆಗಳು.
- 3) ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಗಾದೆಗಳು.

ಒಗಟುಗಳು

ಲಂಬಾಣಿಗರು ಒಗಟುಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ “ಫೋಡೇರ್ ಸಾಕಿ” ಜೀತೇರಸಾಕಿ, ಕದಬ್, ಕಲಮೇ, ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಒಗಟುಗಳು ಬೌದ್ಧಿಕ ಕೌಶಲ್ಯ ಹಾಗೂ ಜಾಣತನವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಒಗಟುಗಳು ಗಾದೆಗಳಂತೆ ಸರಳವಾದವುಗಳಲ್ಲ. ಅವು ತಮ್ಮ ಒಗಟಿನ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಇವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನಡುವೆ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಇಲ್ಲವೇ ಮೋಜಿಗಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಲಂಬಾಣಿಗರಲ್ಲಿ ಒಗಟುಗಳು ಬಿಡುವಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬ-ಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಸೂತಿ ಕೆಲಸ, ದನಕಾಯುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಮದುವೆಯ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿನೋದಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ.

“ಡಾ.ಡಿ.ಬಿ.ನಾಯಕ”ರವರ ಪ್ರಕಾರ ಒಗಟನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

- 1) ಮನುಷ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಿಕ್ಕಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳೊಡನೆ ಹೋಲಿಕೆ
- 2) ಪ್ರಾಣಿಗಳೊಡನೆ ಹೋಲಿಕೆ
- 3) ಮನುಷ್ಯನೊಡನೆ ಹೋಲಿಕೆ
- 4) ಸಸ್ಯದೊಡನೆ ಹೋಲಿಕೆ
- 5) ವಸ್ತುವಿನೊಡನೆ ಹೋಲಿಕೆ

ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಲಾದ ವಿಷಯಗಳು ಲಂಬಾಣಿ ಜನಾಂಗದ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು ವಿವರಗಳು ಪ್ರತಿನಿಧಿಕವಾಗಿವೆ. ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಈ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ಈ ಅಂಶಗಳು ಇನ್ನೂ ಮೌಖಿಕ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಲಂಬಾಣಿ ಜನಾಂಗದ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿರುವ ಆಧುನಿಕತೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕತೆಯಿಂದಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ಕೆಲವು ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರು ರೂಢಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಹವೇಲಿಗೀತೆಗಳನ್ನು ಇಂದಿನ ಅಕ್ಷರಸ್ಥ ಮಹಿಳೆಯರು ಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುವ ಗಾದೆ ಮತ್ತು ಒಗಟುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಇಂದಿನ ಯುವ ಪೀಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದೇ ಇರುವುದು ಮೊದಲಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇವು ಇಂದು ಬದಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಬಂದ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಲಂಬಾಣಿ ಜನಾಂಗದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನ ಅತಿ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ಆಕಾರ ಗ್ರಂಥಗಳು

1. ಡಾ.ಡಿ.ಬಿ.ನಾಯಕ-ಲಂಬಾಣಿ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ.
2. ಡಾ.ಪಿ.ಕೆ.ಖಂಡೋಬಾ-ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಲಂಬಾಣಿಗಳು